

1725582	Q-KOORTS: OPVOLGEN VAN EEN ANALYSERESULTAAT	
<u>Doel</u> Deze instructie beschrijft de opvolging die het FAVV geeft aan de analyseresultaten, uitgevoerd in het kader van de monitoring voor Q-koorts op bedrijven met melkgeiten en melkschappen en in het kader van het abortusprotocol bij herkauwers.		<u>Versie</u> datum: 11.02.2022 versienummer: 1 verwijzing: 1725582 v1
<u>Bijlagen aan dit document</u> 1. Inventaris van een Q-koorts positief beslag	<u>Referentiemateriaal</u> MB van 11 mei 2011 houdende maatregelen ter bestrijding van Coxiella burnetii bij schapen en geiten	<u>Bestemd voor</u> allen

Context

Coxiella burnetii is een agens, dat gezondheidsproblemen kan veroorzaken bij mens en dier. Herkauwers zijn de belangrijkste gastheren. Het FAVV organiseert sinds 2009 de volgende monitoring voor dit agens:

- een monitoring van tankmelk van alle bedrijven met melkgeiten en melkschappen om de prevalentie en de verspreiding van de kiem bij deze productiedieren te kennen;
- een abortusprotocol, bedoeld voor alle beslagen met herkauwers. Het ingezonden abortusmateriaal van kleine herkauwers wordt daarbij systematisch getest, het ingezonden abortusmateriaal van runderen enkel op vraag van de dierenarts.

Deze instructie beschrijft de opvolging die het FAVV geeft aan de laboratoriumresultaten van de onderzoeken.

Interpretatie van de laboratoriumresultaten van een beslag

Tankmelkonderzoek laat toe om de volgende conclusies te trekken omtrent de status voor Q-koorts van een beslag:

- Bij een niet-conforme PCR wordt het beslag als positief beschouwd, omdat tenminste één dier van het beslag Coxiella burnetii uitscheidt.
- Bij een conforme PCR, maar een niet-conforme ELISA wordt het beslag als seropositief beschouwd. Er is dan:
 - ten minste één dier van het beslag besmet geweest met Coxiella burnetii, maar de kiem werd op het ogenblik van de monsterneming niet uitgescheiden in de melk,
 - en/of mogelijk op het beslag gevaccineerd tegen Q-koorts.
- Wanneer zowel de PCR als de ELISA conform zijn, wordt het beslag als negatief beschouwd.

Indien Coxiella burnetii met behulp van een PCR wordt aangetoond bij een abortusonderzoek, wordt het betrokken beslag als positief beschouwd.

Opvolging van de beslagen

De LCE deelt elk niet conforme PCR voor Coxiella burnetii mee aan de gezondheidsinspecteur van de Gemeenschap, ongeacht de aard van het beslag en het type monitoring.

Negatief of seropositief beslag

Op een negatief of een serologisch positief beslag moeten geen bijzondere maatregelen in acht worden genomen. Wel raadt het FAVV de algemene preventieve maatregelen aan zoals beschreven voor een positief beslag aanbevolen.

Positief geiten- of schapenbeslag

De LCE bezoekt een beslag met kleine herkauwers waar bij het tankmelkonderzoek of het abortusprotocol een niet-conforme PCR is vastgesteld.

- De LCE betekent het niet-conforme resultaat aan de verantwoordelijke.
- **De LCE brengt de dierenarts van het beslag telefonisch op de hoogte van het non-conforme resultaat.**
- De LCE maakt een inventaris van het beslag op aan de hand van het formulier in bijlage 1 en stuurt deze inventaris naar de CPIB op het adres ccc@favv.be.
- De LCE legt de volgende maatregelen op:
 - De door de kleine herkauwers geproduceerde melk moet een van de onderstaande temperatuursbehandelingen (en waarvan sommige compatibel zijn met de fabricatie van kaas), hetzij een gelijkwaardige behandeling ondergaan die geschikt is om *Coxiella burnetii* te elimineren (zie ook verordening 853/2004 van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong):
 - 63°C (145°F) gedurende 30 min,
 - 72°C (161°F) gedurende 15 sec,
 - 89°C (191°F) gedurende 1 sec,
 - 90°C (194°F) gedurende 0,5 sec,
 - 94°C (201°F) gedurende 0,1 sec,
 - 96°C (204°F) gedurende 0,05 sec,
 - 100°C (212°F) gedurende 0,01 sec.

Het is m.a.w. niet toegelaten om rauwe melk of producten op basis van rauwe melk van het beslag rechtstreeks of via een andere operator in de handel te brengen. De rauwe melk kan nog wel aan een andere operator geleverd worden voor verdere verwerking, op voorwaarde dat deze de temperatuursbehandeling alsnog uitvoert. De verantwoordelijke van het beslag vraagt hiervoor toestemming aan de LCE en meldt tevens onmiddellijk elke wijziging in deze toestand.

De temperatuursbehandeling van de melk wordt pas opgeheven nadat een nieuw tankmelkonderzoek de afwezigheid van *Coxiella burnetii* heeft aangetoond, of indien alle geiten of schapen ouder dan 3 maanden volledig zijn gevaccineerd.

- Alle geiten van het beslag moeten gevaccineerd worden tegen *Coxiella burnetii*. De vaccinatie van melkschapen kan gebeuren op vrijwillige basis.
 - De vaccinatie wordt uitgevoerd met een toegelaten fase I *Coxiella burnetii* vaccin.
 - De dieren worden door een erkend dierenarts gevaccineerd volgens het door de producent voorgeschreven vaccinatieschema, nl. een dubbele primovaccinatie met 3 weken tussentijd van alle dieren ouder dan 3 maanden, gevolgd door een herhalingsvaccinatie elke 9 tot maximaal 12 maanden later.
 - De vaccinaties worden uiterlijk binnen de 6 maanden na de betekening van de niet-conforme PCR gerealiseerd, zelfs indien nieuw tankmelkonderzoek de afwezigheid van *Coxiella Burnetii* zou aantonen.
 - De dierenarts registreert de vaccinaties in Sanitel.

Indien de verantwoordelijke alle dieren al vrijwillig gevaccineerd heeft voordat het niet-conforme

resultaat betekend wordt, dan dient hij deze vaccinatie aan te tonen aan de hand van een volledig ingevuld toedienings- en verschaffingsdocument en moeten de vaccinaties geregistreerd zijn/worden in Sanel.

- De toegang tot het bedrijf en de contacten met dieren moeten strikt beperkt worden tot wat nodig is in het kader van de bedrijfsvoering.
- De mest van kleine herkauwers moet worden gecomposteerd vooraleer deze verspreid mag worden, hetzij onmiddellijk worden ondergewerkt op de akkers van het bedrijf. Hij mag niet verspreid worden in stedelijke gebieden of in tuinen, noch bij droog en/of winderig weer. Hij moet vóór elke manipulatie bevochtigd worden om stofvorming te vermijden.
- Bij een abortus van een kleine herkauwer en telkens voldragen, maar dode geitenjongen of lammeren worden geboren, neemt de verantwoordelijke de volgende maatregelen:
 - Hij pakt onmiddellijk de placenta's en de geaborteerde foetussen of de doodgeboren geitenjongen of lammeren in een hermetisch gesloten zak of recipiënt in.
 - Hij laat door zijn dierenarts een bloedmonster nemen van het moederdier. Deze maakt dit samen met de door de verantwoordelijke ingepakte monsters over aan DGZ of ARSIA voor een onderzoek naar *Coxiella burnetii*.
Indien er geen foetussen of placenta beschikbaar zijn, neemt de dierenarts bovenop het bloedmonster ook een droge vaginale swab bij het moederdier.
 - Schapen en geiten, die geaborteerd hebben, worden afgescheiden van de overige dieren gedurende 30 dagen of tot het abortusonderzoek *Coxiella burnetii* als oorzaak heeft uitgesloten. Deze dieren mogen het beslag niet verlaten in de periode van afzondering, tenzij om rechtstreeks te worden afgevoerd naar een slachthuis.
- Bij leegstand worden de ruimten, waar kleine herkauwers verbleven hebben, grondig gereinigd en ontsmet met toegelaten biociden. Dit moet op zo'n manier gebeuren dat aerosolvorming zoveel als mogelijk vermeden wordt.
- Telkens een kleine herkauwer van het beslag verkocht of weggedaan wordt, moet de veehouder de koper informeren omtrent de besmetting met Q-koorts van het beslag.

Andere maatregelen dan de temperatuursbehandeling van de melk gelden tot de lammerperiode van het beslag afgelopen is, dan wel, indien er continu gelammerd wordt, tot er een jaar verlopen is sinds de laatste niet-conforme PCR.

Positief rundveebeslag

De LCE legt geen maatregelen op aan een rundveebeslag na een niet-conforme PCR bij een onderzoek van een abortus, melk of bloed van een rund. Wel worden de volgende aanbevelingen aan de verantwoordelijke meegedeeld:

- Indien het een melkveebeslag betreft, waar directe verkoop van rauwe melk en rauwe melkproducten gebeurt, wordt een temperatuursbehandeling van de melk aanbevolen zoals hoger aangegeven.
- De algemene preventieve maatregelen, zoals aangegeven voor een positief beslag, worden aanbevolen.

De LCE verzamelt (ev. telefonisch) de nodige informatie omtrent het beslag, o.a. hoeveel abortussen hebben plaatsgevonden, het type beslag en de omvang van het beslag, of er al dan niet thuisverkoop van rauwe melk en rauwe melkproducten gebeurt. Ze maakt deze informatie over aan de CPIB.

Timing

Deze instructie is van toepassing vanaf 11.02.2022.

bijlage 1
INVENTARIS VAN EEN Q-KOORTS POSITIEF BESLAG

Dossiernr. Sciensano:

agent
(naam)

datum

1. BEDRIJFSGEGEVENS

(te controleren aan de hand van BOOD en Sanitel)

beslagnr.

 -

telefoon

verantwoordelijke
(naam, voornaam)

adres van de ver-
antwoordelijke

beslagadres

eigenaar
(naam, voornaam)

adres van de ei-
genaar

operatornummer

 . . .

dierenarts

(naam, ordenummer)

dierenarts
(gsm, tel)

2. INVENTARIS – BEDRIJFSTYPE

geiten	(aanduiden wat van toepassing is): fokbedrijf – vetmestingbedrijf – melkgeitenbedrijf – handelaar particulier – kinderboerderij – dierenpark – zoo	totaal aantal	aantal vrouwelijke dieren > 3 m	aantal drachtige dieren

schapen	(aanduiden wat van toepassing is): fokbedrijf – vetmestingbedrijf – melkschapenbe- drijf – handelaar particulier – kinderboerderij – dierenpark – zoo	totaal aantal	aantal vrouwelijke dieren > 3 m	aantal drachtige dieren